

Lenka Beranová: Umírání a smrt jako sociologický problém

Posudek na diplomovou práci

Lenka Beranová si pro svou diplomovou práci zvolila téma, které se v kontextu soudobé sociálněvědní literatury sice již etablovalo, stojí však stále (jako cosi extrémního) spíše na okraji, mimo hlavní proud sociologického zájmu. Připomeňme, že jedna diplomová práce na toto téma už byla před nedávnou dobou na naší katedře obhájena; v porovnání s ní se však L. Beranová snaží nahlédnout zkoumaný problém jinak, z odlišných úhlů pohledu.

Posuzovaná práce má převážně teoretický charakter, inspiraci těží z aktuální soudobé zahraniční literatury (Badham, Clark, Howarth, Kastenbaum, Kearl, Mellor, Mulkay, Seale, Turner, Walter aj.). Obsah práce je (kromě Úvodu a Závěru) rozčleněn do čtyř částí. V první kapitole je problematika umírání a smrti zasazena do konceptuálního rámce soudobé sociologie (v němž postupně krystalizuje samostatná subdisciplína „sociologie umírání a smrti“), v druhé – interdisciplinární – kapitole je jako výkladové schéma využito medicínské pojetí tří fází umírání (*pre finem, in finem, post finem*). Těžištěm diplomové práce je část třetí, jež je založena na interpretaci a diskusi koncepce britského sociologa Tonyho Waltera (Walter byl vybrán jako představitel nové koncepce *revivalismu*, která nesouhlasí se zjednodušujícími představami o popírání a tabuizaci smrti v epoše pozdní moderny). V závěrečné části práce je problém smrti postaven do souvislosti s otázkami osobní identity individualizovaného „já“.

Předložená práce se po obsahové i formální stránce vyznačuje odbornou úrovní a precizností. Autorka v ní jednoznačně prokazuje, že si během studia osvojila velmi dobré předpoklady pro samostatnou odbornou činnost.

Pokud jde o připomínky koncepčního rázu, mám pouze poznámku, která se týká str. 21, kde autorka zdůrazňuje nutnost ujasnění pojmů „umírání“ a „smrt“ a o něco dále hovoří o tom, že lékaři dělí „umírání“ do tří částí. Na str. 4 v anotaci se ovšem v této souvislosti hovoří o lékařském členění „smrti“. Na str. 40 je chyba v nadpisu kapitoly (došlo patrně k přehlédnutí, když se měnil název kapitoly). V seznamu literatury by se ženská jména u zahraničních titulů neměla přechylovat (str. 69).

Diplomovou práci Lenky Beranové hodnotím celkově velmi pozitivně a jednoznačně ji doporučuji k obhajobě.

Praha 19. května 2007

doc. PhDr. J. Šubrt, CSc.